

Klíšťová meningoencefalitida

Co to je?

Klíšťová meningoencefalitida je systémové virové infekční onemocnění postihující nervový systém.

Výskyt v ČR a v zahraničí

Česká republika je vysoce endemickou oblastí a je zemí s nejvyšší incidencí onemocnění v EU. Každoročně jsou hlášeny stovky případů, v letech 2022 a 2023 to bylo celkem 710 a 514 nemocných. Onemocnění má sezónní charakter s maximem výskytu od května do září. Infekce se dále vyskytuje v okolních zemích střední Evropy, ve východní, severní Evropě a vybraných oblastech Asie.

Jak se můžu nakazit?

K přenosu dochází sáním infikovaného klíštěte, vzácně se člověk může nakazit konzumací nepasterizovaného mléka (zejména kozí či ovčí) a potravin z něj připravených.

Kdo patří mezi ohrožené osoby infekce/komplikovaného průběhu

Zejména osoby vyššího věku, nemocní s poruchou imunity či chronickým přidruženým onemocněním.

Inkubační doba

Inkubační doba onemocnění bývá 7-14 dnů (rozmezí 3-30 dnů).

Jak se infekce projevuje?

Onemocnění se v první fázi projevuje nespecifickými příznaky připomínající běžnou virózu jako je zvýšená teplota či horečka, celková únava, bolesti svalů a kloubů. Po několika dnech se stav spontánně upraví. Po krátkém bezpříznakovém období u některých pacientů následuje druhá fáze, během které dochází k postižení centrálního nervového systému. U nemocných se znovu objevují horečky, mezi typické příznaky dále patří silné bolesti hlavy, zvracení, světloplachost, únava, spavost, třes končetin, očních víček či jazyka nebo pocit nestability. Tato fáze může trvat dva až tři týdny.

Jak se to léčí?

Cílená specifická léčba klíšťové meningoencefalitidy neexistuje, léčba je pouze podpůrná.

Jaké jsou komplikace?

V případě komplikovaného průběhu může dojít k obrnám svalů, poruše vědomí, křečím či postižení životně důležitých center v mozku. Někteří nemocní udávají po

prodělání infekce dlouhodobé bolesti hlavy, poruchy spánku, paměti, rovnováhy nebo soustředění, úzkosti či deprese.

OČKOVÁNÍ

Vakcíny: FSME Immun 0,25 ml (pro děti od 1 do 15 let věku), FSME Immun 0,5 ml (pro děti od 16 let a dospělé), Encepur pro děti (pro děti od 1 do 11 let věku), Encepur pro dospělé (pro děti od 12 let věku a pro dospělé)

Typ vakcíny: inaktivovaná celovirionová (=neživá) vakcína

Věková indikace: od 1 roku věku

Základní schéma: třídávkové, FSME Immun: druhá dávka se očkuje za 1 až 3 měsíce po první (lze užít i zkrácené schéma za 2 týdny), třetí dávka za 5 až 12 měsíců po druhé; Encepur: druhá dávka se podává za 14 dnů až 3 měsíce po první dávce a třetí dávka za 9 až 12 měsíců od druhé

Pro koho je očkování vhodné: osoby, u kterých lze předpokládat zvýšenou expozici viru (turisté, osoby, které se pohybují ve volné přírodě, zahrádkáři, lesníci, zemědělci...), osoby vyššího věku či s chronickým onemocněním, u kterých lze předpokládat závažnější průběh infekce

Přeočkování: první přeočkování je po 3 letech a následně každých 5 let do věku 60 let, od 60 let každé 3 roky

Možné nežádoucí účinky: bolestivost, zarudnutí či otok v místě vpichu, bolest hlavy, kloubů, svalů, malátnost, pocit na zvracení, zvýšená tělesná teplota či horečka

Úhrada: pro osoby starší 50 let

Upozornění: Text má pouze informativní charakter. Podrobné informace o jednotlivých vakcínách, včetně jejich indikací či nežádoucích účinků, naleznete v příbalové informaci či SPC dané vakcíny. Očkování musí předcházet sestavení podrobné lékařské anamnézy a indikaci pro očkování vždy stanovuje lékař při konzultaci na základě platných doporučení. Informace o úhradách vakcíny se mohou lišit, aktuální informace o úhradě vakcíny či příspěvcích zdravotních pojišťoven naleznete na stránkách Vaší zdravotní pojišťovny či Vám je sdělíme při konzultaci v našem centru.